

Kobieta żydowska

– nowe
badania
i perspektywy
badawcze

Program konferencji

---

konferencja on-line

26-28 kwietnia 2021

Rejestracja

konferencja.PTSZ@pau.krakow.pl

Program konferencji

Kobieta żydowska

26-28 kwietnia 2021

26 kwietnia, poniedziałek

9.00-9.30 OTWARCIE KONFERENCJI

Magdalena Ruta (UJ, prezeska PTSŻ)

Agata Rybińska (UMCS, pomysłodawczyni konferencji)

Leszek Hońdo (UJ, przewodniczący Komisji Historii i Kultury Żydów PAU)

9.30-10.15 **Joanna Lisek** (UWr), „Trzeba by się w nią wsłuchiwać innym uchem, nadstawiać go na inny sens, tkający się bez ustanku...” (L. Irigaray) – czyli kobiecy trop w polskich studiach żydowskich

10.30-12.30 SESJA 1. PRZEDNOWOCZESNOŚĆ

Waldemar Kowalski (UJK) – prowadzący sesję

Anna Michałowska-Mycielska (UW), Działalność dobroczynna kobiet w gminach żydowskich w Rzeczypospolitej XVI-XVIII w.

Hanna Węgrzynek (Muzeum Getta Warszawskiego), Źródła utrzymania Żydówek w Warszawie w drugiej połowie XVIII w.

Moshe Rosman (profesor emeritus Bar Ilan University), Leah Horowitz as the Jewish Mary Wollstonecraft

Andrzej Trzeciński (profesor emeritus UMCS), Motywy ikoniczne i związane z nimi teksty na nagrobkach kobiet na cmentarzach żydowskich na historycznych obszarach Rzeczypospolitej

12.45-14.15 SESJA 2. POGRANICZE LITERATUR

Magdalena Ruta (UJ) – prowadząca sesję

Eugenia Prokop-Janiec (UJ), Kobiety piszące w polsko-żydowskiej contact zone. Strategie i taktyki

Maria Antosik-Piela (UW), W stronę badań pisarstwa przedstawicielek lewicy literackiej. Przykład Gustawy Jareckiej

Karolina Szymaniak (UWr/ŻIH), Badania literackie na jidyszowo-polskim pograniczu. Przypadek Ester Szyndelman

14.15-15.00 PRZERWA NA OBIAD

15.00-16.30 SESJA 3. RELIGIA: PRAWO, KULT, EDUKACJA

Łukasz Tomasz Sroka (UP) – prowadzący sesję

Szozzana Keller (UMCS), Kobiecte micwot – pozycja i rola kobiety w świetle religijnego prawa żydowskiego

Agata Rybińska (UMCS), Efemeryczność polskojęzycznych modlitewników dla Żydówek w XIX wieku

Alicja Maślak-Maciejewska (UJ) & **Anna Trzasańska** (UJ), Żydówki nauczycielkami religii w Galicji autonomicznej. Teresa Dachtelberg, Berta Kammerling, Etta Goldreich

16.45-18.15 SESJA 4. MIEJSCE KOBIET W ŻYCIU SPOŁECZNYM

Artur Markowski (UW) – prowadzący sesję

Anna Wiernicka (badaczka niezależna), W cieniu męża; aspiracje, dążenia i rola kobiet żydowskich w Warszawie w I połowie XIX wieku

Anna Dybała-Pacholak (UW), Od Judyty Jakubowiczowej do Marii Faigenbaum. Testamenty Żydówek warszawskich z I poł. XIX wieku a żydowskie prawo

Jakub Tymiński (PAN), Żydowska służba domowa w dwudziestoleciu międzywojennym – przykład Warszawy

18.30-19.30 **Rachel Manekin** (University of Maryland), Educating an Orthodox Daughter in the Interwar Years: Where the Polish Model Differed

27 kwietnia, wtorek

8.00-10.30 SESJA 5. ZAGŁADA

Edyta Gawron (UJ) – prowadząca sesję

Iga Adamczyk (KUL), Dziennik Ireny Glück jako ważne ogniwo badań nad życiem żydowskich kobiet i mężczyzn w okupowanym Krakowie

Klaudia Ciszewska (PAN), Barter seksualny podczas Zagłady w świetle mikrohistorii kobiet żydowskich

Agnieszka Żółkiewska (ŻIH), Działalność samopomocowa kobiet w getcie warszawskim

Krzysztof Propola (URz), Obraz Żydówki na froncie wschodnim II wojny światowej we współczesnych rosyjskojęzycznych mediach żydowskich. Na przykładzie wydania internetowego amerykańskiego czasopisma „Jewriejskij Mir”

Magdalena Ruta (UJ), Podwójny portret 1939-1956. Wspomnienia polskich Żydówek z sowieckiej Rosji

10.45-12.45 SESJA 6. KOBIETA W PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Wacław Wierzbieniec (URz) – prowadzący sesję

Bogumiła Siebyła (UW), „Milcząca połowa”. Kobiety w wiedeńskich salonach żydowskich

Hanna Kozińska-Witt (badaczka niezależna), „Na salony!”. Widoczność Żydówek i konwertytek w elitarnej sferze publicznej dziewiętnastowiecznego Krakowa

Karolina Sierzputowska (UJ), Syjonistki w walce o równouprawnienie. Analiza dodatku „Głos kobiety żydowskiej” publikowanego na łamach „Nowego Dziennika”

Angelique Leszczawski-Schwerk (Simon-Dubnow-Institut), Między opieką społeczną, pracą kulturalną, polityką a feminizmem. Kobięca organizacja syjonistyczna Koło Kobiet Żydowskich we Lwowie

13.00-14.30 SESJA 7. CIAŁO JAKO TEMAT W LITERATURZE I NARZĘDZIE W SZTUCE

Mirosława Bułat (badaczka niezależna) – prowadząca sesję

Zuzanna Kołodziejska-Smagala (UW), Kobięce ciało w narracjach polsko-żydowskich autorek przełomu XIX i XX wieku

Anna Nienartowicz (UWr), Dobra, piękna i utalentowana, czyli obraz aktorki żydowskiej na podstawie wspomnień Zygmunta Turkowa

Justyna Arabska (UJ), Betty Q, czyli żydowskie ciało na widoku

14.30-15.15 PRZERWA NA OBIAD

15.15-17.45 SESJA 8. KOBIECY W ŻYCIU ARTYSTYCZNYM

Małgorzata Stolarska-Fronia (badaczka niezależna) – prowadząca sesję

Natasza Styryna (UPJPII), Artystki z krakowskiego Zrzeszenia Żydowskich Artystów Malarzy i Rzeźbiarzy

Renata Piątkowska (Muzeum Polin), Artystki i miłośniczki – kobiety w żydowskim życiu artystycznym międzywojennej Warszawy

Magdalena Tarnowska (UKSW), Zagłada i odrodzenie w twórczości „ocalonej” – łódzkiej malarki Sary Gliksman-Fajtlowicz (1915-2005)

Paulina Najbar (UJ), Róża Aleksandrowicz - muza krakowskich malarzy I połowy XX w.

Agata Dąbrowska (UŁ), Wkład żydowskich aktorek w rozwój i popularyzację szekspirowskiego teatru jidysz

18.00-19.30 SESJA 9. KOBIECY WYKORZENIONA

Magda Sara Szwabowicz (UJ) – prowadząca sesję

Aleksandra Jakubczak (Columbia University), „Żydowskie córki w niewoli”: żydowskie narracje o zniewoleniu kobiet

Agata Jaworska (UJ), Obraz kobiety wykorzenionej w prozie nowohebrajskiej na przykładzie opowiadań Icchaka Dowa Berkowicza

Katarzyna Trębacka (UW), Między kamuflażem a stereotypem. Postać Żydówki w dramacie Gabrieli Zapolskiej „Nerwowa awantura”

28 kwietnia, środa

8.00-9.30 SESJA 10. KOBIETA W PRZESTRZENI PRYWATNEJ

Anna Jakimyszyn-Gadocha (UJ) – prowadząca sesję

Nathan Cohen (Bar Ilan University), New Perspectives in Yiddish on Pregnancy, Childbirth and Childcare (1837)

Natalia Ewa Dyck (UW), Kuchnia żydowska jest kobietą. Food studies na przykładzie żydowskich autorek książek kucharskich Fani Lewando i Rebeki Wolff

Marek Tuszewicki (UJ), Los kobiety żydowskiej w jesieni życia. Portret z początku XX w.

9.45-11.45 SESJA 11. PRZEMIANY MENTALNOŚCI I OBYCZAJOWOŚCI

Monika Szablowska-Zaremba (KUL) – prowadząca sesję

Agnieszka Jagodzińska (UWr), Pigułki PINK: kobieta a reklama w prasie żydowskiej z przełomu XIX i XX wieku

Adam Stępnowski (UWr), Genderowy wymiar jidyszowej literatury masowej: kobiecość, męskość i miłość w szundzie

Agnieszka Goluch (UW), Wizerunek kobiet żydowskich w polskojęzycznej prasie kobiecej drugiej połowy XIX i początku XX wieku

Anna Landau-Czajka (PAN), Między równouprawnieniem a dyskryminacją. Opinie czytelników „Małego Przeglądu” o miejscu żydowskich dziewcząt w społeczeństwie

12.15-14.15 SESJA 12. BADACZKI

Marek Tuszewicki (UJ) – prowadzący sesję

Anna Smywińska Pohl (UJ), Psycholożki żydowskie

Anna Jakimyszyn-Gadocha (UJ), Lekarki Żydówki w międzywojennym Lwowie

Monika Stępień (UJ), Badaczki, referentki, maszynistki – pracownice Wojewódzkiej Żydowskiej Komisji Historycznej w Krakowie i ich dorobek

Stefan Gąsiorowski (UJ), Karaimskie uczone w Polsce w XX wieku: mgr Nadzieja Rojecka (1898-1986), botanik i fitopatolog

14.15-15.00 PRZERWA NA OBIAD

15.00-16.30 SESJA 13. PUBLICYSTYKI

Magdalena Sitarz (UJ) – prowadząca sesję

Monika Szablowska-Zaremba (KUL), Ważne, ale zapomniane: Różnobarwne publicystki „Ewy”: Paulina Appenzlak - Thea Weinberg – Judyta Horn

Alina Molisak (UW), Paulina Appenzlak – w świetle dokumentu osobistego

Joanna Nalewajko-Kulikov (PAN), Kwestia kobieca w publicystyce Racheli Fajgenberg

16.45-18.15 SESJA 14. POZA POLSKĄ

Artur Patek (UJ) – prowadzący sesję

Krzysztof Niweliński (UJ), Ze Starego do Nowego Świata, z przeszłości w przyszłość – krótka opowieść o Lubie Kadison

Magdalena Szkwarek (badaczka niezależna), Kobieta żydowska w Ameryce Łacińskiej

Ewa Węgrzyn (UJ), Asymilacja w Izraelu żydowskich emigrantek z Polski w latach 1956-1960

18.30-19.30 DYSKUSJA KOŃCOWA, PODSUMOWANIE KONFERENCJI

KOMITET ORGANIZACYJNY KONFERENCJI

dr hab. Stefan Gąsiorowski (UJ), dr hab. Joanna Lisek (Uwr),
dr Alicja Maślak-Maciejewska (UJ), dr hab. Anna Michałowska-Mycielska (UW),
dr hab. Magdalena Ruta (UJ), dr Agata Rybińska (UMCS), dr hab. Waław Wierzbieniec (URz)

Dofinansowano z programu
„Doskonała nauka” Ministra Edukacji i Nauki

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

POLSKIE TOWARZYSTWO STUDIÓW ŻYDOWSKICH

• POLSKIE TOWARZYSTWO
STUDIÓW JIDYSZYCZNYCH

ידישער זYDOWSKI
היסטארישער INSTITUTE
אינסטיטוט HISTORICZNY

INSTITUTE JUDAISTYKI
UNIWERSYTET JAGIELLOŃSKI
W KRAKOWIE

OŚRODEK STUDIÓW
NAD HISTORIĄ I KULTURĄ
ŻYDÓW KRAKOWSKICH

Wydział Historii
Uniwersytetu Warszawskiego

CENTRUM
im. ANIELEWICZA
Wydział Historii UW

PRACOWNIA KULTURY
I HISTORII ŻYDÓW
UMCS w LUBLINIE

Uniwersytet Rzeszowski
Kolegium Nauk Humanistycznych
Instytut Historii

KATEDRA
JUDAISTYKI
im. TADEUSZA TAUBEGO